

ALINA RYNIO

PROF. DR HAB. WOJCIECH CHUDY
(8 grudnia 1947–15 marca 2007)

Wiadomość o śmierci Profesora Wojciecha Chudego dotarła do nas niespodziewanie. Zdaliśmy sobie sprawę, że odszedł od nas ktoś wyjątkowy, ktoś, z kim chciało się przebywać i rozmawiać na różne tematy. Choć mieliśmy świadomość, że jest już tam, gdzie – jak wierzymy – nie ma bólu i cierpienia, czuliśmy się osieroceni i poruszeni. Dla mnie osobiście dotkliwie było to, że nie będę mogła uczestniczyć w pogrzebie Profesora, gdyż nazajutrz wyjeżdżałam do Rzymu.

Wojciech Chudy urodził się 8 grudnia 1947 r. w Dąbrowie koło Wielunia. Studia wyższe odbył w latach 1972-1977 na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej (sekcja filozofii teoretycznej). Kształcił się między innymi pod kierunkiem takich wybitnych profesorów, jak Mieczysław Krąpiec OP, Antoni Stępień, Tadeusz Styczeń SDS, ks. Stanisław Kamiński. Egzamin magisterski złożył 14 czerwca 1977 r. na podstawie pracy *Poznanie istnienia jako elementu konstytuującego byt* (pod kierunkiem o. prof. Krąpca), tytuł doktorski otrzymał 13 października 1980 r. na podstawie rozprawy pt. *Refleksja „in actu exercito” i jej funkcja w poznaniu metafizycznym* (promotorem był również o. prof. Krąpiec). Tytuł doktora habilitowanego uzyskał 13 kwietnia 1993 r. na Wydziale Filozofii KUL, na podstawie pracy *Rozwój filozofowania a „pułapka refleksji”. Filozofia refleksji i próby jej przezwyciężania* (stopień doktora habilitowanego został zatwierdzony 27 marca 1994 r.).

W latach 1977-1980 Wojciech Chudy był doktorantem stypendystą Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Prowadził w tym czasie ćwiczenia z etyki ogólnej na Wydziale Humanistycznym KUL. Dnia 1 listopada 1980 r. został na stałe zatrudniony w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim – najpierw jako

dokumentalista w Encyklopedii Katolickiej, a następnie (od 1 stycznia 1983 r.) w Instytucie Jana Pawła II w charakterze sekretarza. Z dniem 1 października 1986 r. podjął pracę na stanowisku starszego asystenta, a 1 grudnia 1987 r. – adiunkta. Od 8 lutego 1988 r. pełnił obowiązki zastępcy redaktora naczelnego kwartalnika „Ethos” (pismo to powstało z Jego inicjatywy), a od 2003 r. – redaktora naczelnego „Roczników Nauk Społecznych” (zeszyt 2). W latach 1990-1993 prowadził zajęcia z etyki ogólnej i szczegółowej na Wydziale Filozofii oraz Wydziale Nauk Społecznych KUL. Ponadto w okresie 1979-1994 prowadził (społecznie) w ramach Koła Filozoficznego Studentów KUL zajęcia z filozofii Hegla (później wykład monograficzny na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie).

Po wyborze kardynała Karola Wojtyły na Stolicę św. Piotra Wojciech Chudy wystąpił z propozycją utworzenia w KUL Instytutu Jana Pawła II – jako ośrodka badań nad myślą filozoficzno-teologiczną i dziełem Karola Wojtyły – Jana Pawła II. Przez wiele lat (od 1988 do 2000 r.) pełnił funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Jana Pawła II (to w ramach tego instytutu ukazywał się kwartalnik „Ethos”). Był także członkiem Zarządu Oddziału Lubelskiego Towarzystwa Filozoficznego oraz Towarzystwa Naukowego KUL.

Dnia 1 października 1996 r. dr hab. Wojciech Chudy został kierownikiem nowo powołanej Katedry Filozofii Wychowania na Wydziale Nauk Społecznych KUL. W roku 2000 otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego na Wydziale Nauk Społecznych KUL, natomiast w roku 2005 – tytuł profesora zwyczajnego. Do roku 2006 wypromował sześciu doktorów i 57 magistrów.

Profesor Chudy zadziwiał rozległością zainteresowań naukowych. Głównymi obszarami Jego dociekań badawczych były: filozofia człowieka, filozofia poznania, metafizyka, myśl filozoficzna Hegla, nauczanie Jana Pawła II, filozofia wychowania oraz etyka pedagogiczna. Zgłębiał także zagadnienia społeczne i popularyzował filozofię. Prowadził wykłady i odczyty w różnych miastach Polski, w trakcie których przybliżał słuchaczom problematykę filozoficzną i teologiczną. Temu celowi służyło również regularne publikowanie przez Profesora felietonów filozoficznych na łamach prasy nienaukowej.

W bogatym dorobku naukowym Profesora Chudego najważniejsze bez wątpienia są następujące prace: *Refleksja a poznanie bytu. Refleksja „in actu exercito” i jej funkcja w poznaniu metafizycznym* (Lublin: RW KUL 1984), *Rozwój filozofowania a „pułapka refleksji”*. *Filozofia refleksji i próby jej przezwyciężania* (Lublin: RW KUL 1990), *Skosem w prawo. Między polityką a metafizyką* (Poznań: W drodze 1999), *Śniadanie u Sokratesa, czyli trzy, cztery rzeczy najważniejsze* (Kraków: Wydawnictwo Apostolstwa Modlitwy

1999), *Filozofia kłamstwa. Kłamstwo jako fenomen zła w świecie osób i społeczeństw* (Warszawa: Oficyna Wydawnicza Volumen 2003), *Spółeczeństwo zakłamanie. Esej o społeczeństwie i kłamstwie – 1* (Warszawa: Oficyna Naukowa 2007), *Kłamstwo jako metoda. Esej o społeczeństwie i kłamstwie – 2* (Warszawa: Oficyna Naukowa 2007).

W nocie biograficznej zamieszczonej w „Ethosie” słusznie podkreślono, że „[...] osobną kartę życia prof. Wojciecha Chudego stanowiło zaangażowanie w demokratyczną, niepodległościową opozycję wobec władz PRL. Jedną z jego najwcześniejszych publikacji: *Filozofia wieczysta w czas przełomu. Gdańskie wykłady z filozofii klasycznej z roku 1981*, ukazała się w połowie lat osiemdziesiątych w drugim obiegu”¹. W latach siedemdziesiątych ubiegłego stulecia Wojciech Chudy związał się z opozycją – najpierw w Lublinie (z ruchem Spotkania i pismem o tym samym tytule, którego był autorem i redaktorem), a od roku 1980 z ośrodkiem w Gdańsku – Wolnymi Związkami Zawodowymi Wybrzeża i „Solidarnością”, gdzie w 1981 r. we Wszelchnicy Związkowej wygłosił cykl wykładów z filozofii klasycznej dla studentów i robotników. Ponadto w okresie „pierwszej «Solidarności»” wraz z Adamem Stanowskim współtworzył miesięcznik Zarządu Regionu NSZZ Solidarność – „Miesiące”. Od lipca do grudnia 1981 r. (do wprowadzenia stanu wojennego) był zastępcą redaktora naczelnego tego miesięcznika.

W swojej ostatniej, wydanej tuż przed śmiercią książce pt. *Spółeczeństwo zakłamanie. Esej o społeczeństwie i kłamstwie* Profesor dokonuje próby osobistego rozliczenia się z okresem komunizmu. W początkowym rozdziale – „Skrytość i tajemnica” – pisze: „[...] systemy totalitarne, zwłaszcza te, które na długo zadomowiły się na świecie XX wieku, stanowią swoiste laboratoria kłamstwa społecznego. Wyszedłem z tej epoki chory, jak miliony innych zwyczajnych ludzi, którzy stali się jej ofiarami. Obawiam się, że obrażenia, których wtedy doznałem, są nieuleczalne” (s. 18). Główny aspekt tej książki wyznacza etyka. W charakterystyczny dla siebie sposób Profesor wyznaje w niej, że „[...] często prawdy istotne są trudne, gorzkie, ciężkie, bywają niebezpieczne (gdy nie jesteśmy gotowi na ich przyjęcie) [...]. Rozważane w głębi sumienia i przekazywane w dialogu drugiemu człowiekowi – budują w nas człowieczeństwo. To one – takie prawdy – stanowią właściwą treść naszego życia duchowego. Jednocześnie tworzą autentyczną więź z innymi, budują wspólnotę, społeczeństwo, przyczyniając się do rozwoju kultury” (s. 65).

¹ *Biogram Wojciecha Chudego 1947-2007*, „Ethos” 2007, nr 79-80, s. 18-19.

W artykule *Zdrada Solidarności* („Ethos” 2004, nr 3-4, s. 84-121), chcąc uwrażliwić na możliwość zdrady idei Solidarności, stawia czytelnikowi następujące pytania: „Czy Solidarność zdradziła? [...] A może przeciwnie – może to nie Solidarność zdradziła, a została zdradzona? Jeśli tak, to przez kogo? Kto uczestniczył w akcie zdrady rozciągniętym na ćwierćwiecze? Elity władzy, elity inteligencji (eksperci), populistyczne masy pracownicze, «słomiani» entuzjaści, Ty, czytelniku, ja, autor?”

Profesor Wojciech Chudy był wybitnym filozofem, personalistą, etykiem, pedagogiem, nauczycielem akademickim i publicystą. Wspominamy Go także jako wspaniałego mistrza swoich studentów, naszego dobrego kolegę, człowieka prawego. Choć życie wymagało od niego wyjątkowo wiele – od dzieciństwa poruszał się na wózku inwalidzkim – znakomicie wywiązywał się ze swoich powinności i powołania do służenia prawdzie i jej ukazywania. Budził uznanie wieloraką aktywnością i zaangażowaniem. Podziwiliśmy jego niezwykłą pracowitość i rzetelność naukową. Fascynował rozległością swej wiedzy, świadom, że – zgodnie z myślą Jana Pawła II – „wszyscy jesteśmy winni człowiekowi prawdę o tym, co absolutne i wiekuiste w człowieku”.

Za to świadectwo niezłomności ducha i wiary, że „wszystkie rzeczy są, jak być muszą, i idą, jak muszą iść – do kresu, znaczonego Mądrością, tą, która nie jest naszą”², dziękujemy Mu szczególnie. Równocześnie obiecujemy pamięć, która będzie czyniła Go obecnym pośród nas.

Lublin, 23 listopada 2007 roku

² Por. O. M i ł o s z, *Miguel Miara*, tł. B. Ostrowska, w: *Misteria*, wybór i wstęp I. Sławińska, Lublin: RW KUL 1999, s. 54.